

MEMÒRIA
PROJECTE DE RESTAURACIÓ DE CAN SOLÀ
SANT CUGAT DEL VALLÈS

Paisatgisme i medi rural
Esteban Torres i Isabel Vehil

1. ANTECEDENTS

Can Solà és una finca situada al terme municipal de Sant Cugat del Vallès (Av. Corts Catalanes, s/n). Antigament formava part d'una de les propietats de la Masia de Can Solà, on si cultivava vinya i, sobre tot productes d'horta, ja que aprofitaven l'aigua de la riera de Sant Cugat i el torrent d'en Xandri. Actualment és un espai envoltat de naus industrials i al bell mig hi ha una restaurant. Es tracta d'una zona d'oci amb diferents usos que té problemes de seguretat i ordre. Es van proposar diferents solucions, com ara la construcció d'un aparcament o la incorporació al cinturó verd del municipi. Amb l'objectiu de definir i reordenar els equipaments, es va fer un procés participatiu per diferents canals que ha permès recollir les propostes de la ciutadania i les entitats. Entre elles es proposava convertir l'espai en una zona plurifuncional on fer concerts, activitats per als joves o actes populars i també, per la gent més gran, habilitar horts urbans.

2. OBJECTE

El projecte en qüestió tracta de la rehabilitació d'un espai públic de 15.780 m² ubicat al sud-est de Sant Cugat del Vallès, en el límit amb el municipi de Cerdanyola del Vallès. És un terreny agrícola en el que hi passa a tocar la riera de Ferrusons (oest) i per la part sud-est el torrent del Sant Crist. S'accedeix des de l'avinguda de les Corts Catalanes per dues entrades inclinades (pendent d'un 10%) i cimentades a banda i banda de la Masia-restaurant. Des de la part central de l'espai s'observa Collserola i boscos de roures i alzines. També veiem camps de cultiu de secà. A l'oest està delimitat per una escola d'equitació i una nau industrial. A l'entrada de l'oest s'han construït unes grades de ciment per evitar que el pendent sigui molt gran i hagi escorrentia. També s'han col·locat grades al peu de la masia-restaurant. Pel que fa a la vegetació, hi predomina la canya (*Arundo donax*, espècie al·lòctona) al llarg de les rieres i diversos plàtans (*Platanus x hispanica*) que donen ombra. La resta és vegetació de prat que creix lliurement i puntualment algun fruiter (*Ficus carica*). Observem que a la part sud, darrere el canyissar, hi passa un camí que uneix altres camins i corriols que van a Collserola i altres indrets de l'entorn natural.

3. OBJECTIU

Es proposa crear un espai verd que faci de vincle d'unió entre Collserola i Sant Cugat (muntanya i ciutat). Com si fos una pinzellada de natura en el polígon i pugui ser l'inici de la creació d'una gran zona verda necessària per la gent. Es farà una restauració de l'espai i s'intentarà donar cabuda a uns horts urbans dirigits als més grans (o no), un espai per la música pels joves i un bosc disposat a l'atzar (possible bosc comestible) amb diferents elements per a que tothom en pugui gaudir. Pel que fa a les visuals, veurem la muntanya i els camps de cultiu.

4. CONDICIONANTS

La distribució anual de pluges és màxima a la tardor i mínima a l'estiu o l'hivern. El terreny està poc compactat i ambdós costats (a les entrades) hi ha escorrenties degudes a l'aigua. Hi ha un camí que travessa la riera del Sant Crist per la part oest. Un altre condicionant és la riera de Ferrusons, que està

plena de runa, brutícia i terra dels marges que ha anat caient, i la del Sant Crist. Ens trobem que hi ha infraestructures que ens marquen una mica com hem de procedir, a no ser que s'eliminïn per complert, però no és el cas; estem parlant de les grades de ciment. Estem delimitats per les finques privades, tant de la masia-restaurant com de la hípica. Visualment, des de certs punts de l'espai s'observa una nau industrial. Els plàtans grans al marge esquerra de la riera també en marquen una delimitació. Per finalitzar, observem molt moviment nocturn que deixa l'espai bastant malmès i ple de deixalles.

5. ÀMBITS (v. Plànol dels espais)

Distribuirem l'espai en tres zones: l'espai de l'escenari, la zona d'aromàtiques i els bosc de ribera, comestible i els horts. L'àmbit de l'escenari és inclinada i té unes grades disposades horitzontalment mirant cap al sud, i a la part inferior se situarà un escenari per concert i esdeveniments musicals. Hi ha una filera de *Platanus x hispanica* alineades al costat de la riera que donen ombra. L'espai de les aromàtiques estarà ubicat a la part inferior de la masia-restaurant, on també hi ha unes grades que faran de seients; hi haurà joc d'olor i colors. Per últim, el tercer àmbit tindrà un camí de llambordes estretes i llargues que guiaran al passejant per un prat verd esquitxat de camps segats, horts, arbres de ribera delineant una ziga-zaga des de dins de l'espai fins al marge de la riera i bosc comestible. Una zona que enllaçarà amb el camí que travessa la riera o amb el pont de fusta.

6. CRITERIS (v. Plànol de materials)

Els criteris per a la rehabilitació de Can Solà són:

- Reutilitzar materials ja establerts i que el seu manteniment sigui mínim (les grades, rampes).
- Instal·lació de materials de baix manteniment.
- Frenar l'erosió de la riera amb plantació de vegetació entapissadora.
- Replantació d'espècies vegetals autòctones adaptades al clima sec de l'estiu i fred i humit de l'hivern. Preveure la possibilitat que les plantacions incorporin característiques que les facin valuoses des del punt de vista pedagògic i cultural.
- Potenciar la biodiversitat gràcies a la replantació d'arbres fruiters, prat i horts. Realitzar actuacions respectuoses amb els seus hàbits i potenciar els elements necessaris per al desenvolupament de la seva vida.
- Evitar el monocultiu tant en arbrat com als horts.
- Socialització de l'espai.

7. DESCRIPCIÓ DE LA PROPOSTA

Primerament es realitzaran els *treballs de preparació del terreny*, que consistiran en:

- Eliminar roques o lloses que dificultin els futurs treballs de camp.
- Anivellar el terreny deixant els mínims desnivells possibles per evitar l'erosió del sòl.
- Eliminar entollaments, facilitant la sortida de l'aigua superficial i els drenatges, així s'eviten possibles malalties a les plantes dels horts.

- Subsolar el terreny (un mínim 1 m de fondària), és a dir, descompactar el terreny però a poca profunditat, així s'aireja i facilita la permeabilitat (facilita la recàrrega del nivell freàtic, de manera que s'eviti la pèrdua de recursos hídrics).
- Prèviament a la implantació s'hauran de garantir les característiques del sòl, ja sigui aportant les esmenes o els correctors que calgui. Una vegada realitzat, sembrarem el prat natural a tot l'espai amb una barreja de lleguminoses, gramínies i herbàcies, excepte allà on es col·loquin els horts i el sauló. El prat es segarà només en els espais indicats a la planta.

Altres treballs

- Netejarem la riera treient la runa acumulada, estessant tota la canya dels marges i replantant entapissadora (*Vinca major*) i una gramínia (*Alopecurus arundinaceus*) a la llera. Així s'aconseguirà disminuir l'erosió i dels marges i la llera quedarà fixada amb la gramínia.
- Analitzar quina és l'aigua disponible. L'aigua de pluja s'hauria de canalitzar i evacuar de forma adequada evacuar de manera adequada. També s'haurà d'executar la col·locació d'un sistema de reg bàsic de 7 sectors en el que hi ha preses d'aigua pels horts i sistema de goters per les zones de masses (A i B).

Vegetació

- Respectarem la vegetació existent, excepte les espècies alòctones. Es mantenen els plàtans i se n'afegeix un més darrera de l'escenari per tancar la visual de la nau que es troba al darrera.
- Plantació de plantes vivaces a l'entrada de l'espai. L'àmbit de les aromàtiques jugarà un paper molt important, donant color i olor, i deixarem un espai suficientment gran perquè la gent es pugui asseure al costat.
- Crearem un recorregut d'arbres de ribera que aniran zigzaguejant des de la riera fins l'interior de l'espai. La nau industrial situada al sud-est quedarà 'diluïda' pel bosc de ribera. Farem plantació d'arbres de port més petit (fruiters i no fruiters) a on col·locarem masses arbustives, que són una possible introducció al bosc comestible.
- Es faran horts de 40 m² amb les seves preses d'aigua. No es tancaran, de manera que cada hortelà decidirà fer un tancament sostenible.

Espècies:

Prunus dulcis, Malus sylvestris, Cercis siliquastrum, Fraxinus angustifolia, Populus alba, Arbutus unedo, Quercus ilex rotundifolia, Erica arborea, Sambucus nigra, Pistacea lentiscus, Stipa tenuifolia, Salvia x sylvestris, Allium schoenoprasum, Lavandula angustifolia, Rosmarinus officinalis, prat: Centaurea cyanus, Daucus carota, Papaver roheas, Medicago sativa, Agropyum cristatum, Matricaria camamilla, Alopecurus arundinaceus, Vinca minor, Vaccinum myrtillus, Borago officinalis.

Materials

S'aprofitarà tot el que es pugui per tal de que sigui pràctic, s'escaigui amb els objectius i a la vegada econòmic.

- Les casetes seran de fusta, de 2 m². Estaran ubicades a cada extrem de l'hort.

- Les grades de ciment es mantenen i s'afegeix un tros més a la part a tocar més de la riera per evitar la gran erosió creada per l'aigua i el pas de la gent.
 - Escenari (3,5 x 2 m) de metall i PVC, desmuntable, amb una resistència al clima i durabilitat suficients per allargar la seva vida i tingui el mínim manteniment.
 - El camí principal està format per llambordes de 2 m màxim i 50 cm mínim. Es disposaran de forma desigual longitudinalment i properes entre elles. Pels camins secundaris i les zones de reunió col·locarem sauló compactat.
 - Les zones de descans tindran banc i taules de pícnic fetes d'un material de fusta reciclada. Aquest material té un baix manteniment i alta resistència.
 - Instal·larem un pont prefabricat de fusta a la part sud de l'espai per creuar la riera.
 - Cal tenir en compte col·locar l'enllumenat per delimitar l'espai i una possible senyalització.
- Per descarregar material pels horts es farà per l'accés de la part est del terreny. L'altre entrada s'utilitzarà pels vianants i bicicletes.

8. PRESSUPOST (v. Full excel adjunt)

De l'aplicació als amidaments dels preus inclosos als quadres de preus del pressupost, justificats en el document n.º 3 "Pressupost":

Pressupost d'execució material: 101.328,44 €.

Incrementant el valor anterior amb els percentatges corresponents a despeses generals (13%), benefici industrial (6%) i l'impost del valor afegit (IVA) (21%), s'obté el següent:

Pressupost d'execució per contracte: 141.859,82 €
(cent quaranta-un mil vuit-cents cinquanta-nou amb vuitanta-dos cèntims)

9. DOCUMENTS QUE INTEGREN EL PROJECTE

El present projecte consta dels següents documents:

Document n.º 1. MEMÒRIA I PRESSUPOST

1. MEMÒRIA

Document n.º 2. PLÀNOLS

N.º PLÀNOL TÍTOL

1. Situació de l'espai al territori
2. Estat actual i treballs previs
3. Planta proposta d'espais
4. Planta de vegetació
5. Planta de materials
6. Planta de plantacions
7. Planta de reg

A Barcelona, 4 de maig 2016

Noms dels alumnes: Esteban Torres i Isabel Vehil (2on PS)

